■ روزنـامه فرهنگی، اجتمـاعی صبـح ایـران ■ صاحب‌امتیاز: سازمان صداوسیمای جمهوری اسلامی‌ایران ■ نخستین موسسه فرهنگی مطبوعاتی کشور دارای گواهینامه بین‌المللی ISO9001:2008

جام جم

■ شاپا: ۳۶۳۷-ISSN۱۷۳۵
■ پایگاه اطلاع‌رسانی: www.jamejamdaily.ir
■ پست الکترونیکی: info@jamejamdaily.ir

■ تهران، بلوار میرداماد، جنب مسجد الغدیر، شماره ۱۲۹
■ تلفن: ۲۳۰۰۴۰۰۰ - ۰۲۱ ■ دورنگار تحریریه: ۲۲۲۲۶۲۵۲
■ سازمان شهرستان‌ها: ۴۵۸۹۷ ■ کد پستی: ۱۹۱۱۶۱۸۴۱۳
■ امور مشترکین: ۴۴۲۰۲۹۳۰ ■ سازمان آگهی‌ها: ۴۹۱۰۵۰۰۰
■ پیامک: ۳۰۰۰۱۱۲۴۰ ■ روابط عمومی: ۲۲۲۶۲۱۴۲
■ چاپ: به‌صورت همزمان در تهران و شهرستان‌ها (چاپخانه‌های روزنامه جام‌جم)

سه‌شنبه ۵ شهریور ۱۳۹۸ | ۲۵ ذی‌الحجه ۱۴۴۰ | ۲۰ صفحه | سال بیستم - شماره ۵۴۶۶ | استان تهران و البرز ۲۰۰۰ تومان - دیگر استان‌ها ۱۰۰۰ تومان | Tuesday - 2019August27

حدیث روز: الکافی

پیامبر اسلام (ص):
خداوند، کمك به اندوهگین و یاری خواه را دوست دارد.

پلک احساس: سعدی

نه مرا طاقت غربت نه تو را خاطر قربت
دل نهادم به صبوری که جز این چاره ندانم

امروز در تاریخ:

- روز بزرگداشت و تولد محمد بن زکریای رازی دانشمند ایرانی (۲۴۴ ش)
- زادروز غلامرضا تختی، کشتی‌گیر معروف ایران (۱۳۰۹)
- تعویض تاریخ شاهنشاهی به سال هجری شمسی (۱۳۵۷ ش)
- پذیرش خلافت توسط امام علی(ع) پس از قتل عثمان در مدینه (۳۵ ق)

اوقات شرعی:

اذان ظهر: ۱۳/۰۶ — غروب آفتاب: ۱۹/۳۹
اذان مغرب: ۱۹/۵۸ — نیمه‌شب شرعی: ۰۰/۲۴
اذان صبح (فردا): ۵/۰۴ — طلوع خورشید (فردا): ۶/۳۳

پیش‌بینی آب و هوا چهارشنبه

تهران	اراک	اصفهان	بجنورد	بندرعباس	سنندج	شهرکرد	گرگان
۳۶ / ۲۴	۳۵ / ۱۳	۳۶ / ۱۶	۳۲ / ۱۶	۴۲ / ۲۹	۳۷ / ۱۶	۳۲ / ۱۱	۳۱ / ۲۲

حکمت ۷۰: نهج‌البلاغه

نادان را یا افراط‌گرا می‌بینی یا تفریط‌کار.

کافه میرداماد

گفت‌وگو با هایده حائری، استاد دانشگاه و بازیگر در سالروز درگذشت داوود رشیدی

کاشف استعدادهای جوان

طاهره آشیانی
روزنامه‌نگار

اصطلاح «آدم حسابی» را بیشتر ما شنیده‌ایم، این صفت را معمولا به کسانی می‌دهند که اصول شرافتمندانه‌ای برای زندگی‌شان داشته باشند.

جوری رفتار کنند که هم خودشان پیشرفت کنند و هم آدم‌های اطرافشان زندگی بهتری را تجربه کرده و شخصیت‌شان رشد کند.

بعضی آدم‌ها، آدم حسابی هستند؛ زندگیشان را حتی اگر زیر و رو کنی، یک نقطه مبهم و تاریک در آنها پیدا نمی‌کنی. آدم حسابی‌ها آنچه را برای خودشان می‌خواهند برای دیگران هم می‌خواهند. اصل موفقیت‌شان همین است. کنار هر کسی قرار بگیرند، از هر طبقه‌ای و قشری و با هر سطح سواد و تحصیلاتی به آن آدم احساس خوبی می‌دهند و ما در کشورمان در حوزه فرهنگ و هنر، آدم حسابی کم نداشتیم. یکی از آنها داوود رشیدی است که امروز سومین سالی است که به دیار باقی رفته در ۸۳ سالگی. خودش به نویسنده کتابی گفته بود روی سنگ مزارم بنویسند: آمدم، دیدم و رفتم. برگرفته از جمله معروف سزار که گفته بود: «آمدم، دیدم و پیروز شدم». داوود رشیدی هم پیروزمندانه از این جهان رفت و البته بدون ادعای «سزار». شاید به دلیل فروتنی که داشت، خصلتی که آدم حسابی‌ها دارند. آنها همه تلاش خود را برای موفقیت انجام می‌دهند اما هیچ‌وقت به مرحله از خودمتشکری و خودبزرگ‌بینی نمی‌رسند. آنها بلدند چگونه شهرت طلبی را رام کنند تا دور آنها مرز و حصار نکشد و محدودشان نکند. شاید برای همین بود که داوود رشیدی تا سال‌های پایانی عمر همچنان در حوزه فرهنگ و هنر فعال بود و می‌درخشید. تا این‌که بیماری آلزایمر خانه‌نشین‌اش کرد و سه سال قبل در چنین روزی قلبش از تپش ایستاد اما نامش ثبت شد در تاریخ مملکت.

پسری از یک خانواده اصیل

هایده حائری، استاد دانشگاه و بازیگر سینما، تلویزیون و تئاتر از اقوام نزدیک داوود رشیدی است. این بازیگر و کارگردان پیشکسوت، پسر عموی پدرش و پسر دایی مادرش بوده. می‌گوید: آن زمان ازدواج‌های فامیلی رسم بود و برای همین من با آقای رشیدی هم از طرف مادر و هم پدر فامیل هستم.

حائری می‌گوید: اجداد ما به روحانیون و علمای بزرگ مازندران می‌رسد. علمایی که تحصیلات برایشان اهمیت زیادی داشت و به همین دلیل دختر و پسر را برای تحصیل به مدرسه می‌فرستادند و آنها را تشویق می‌کردند برای ادامه تحصیل به دانشگاه و اگر شرایط فراهم بود برای درس خواندن به خارج هم بروند. کسب دانش برایشان اولویت بود. عمه‌های من همه تحصیلکرده بودند و معلم یا استاد دانشگاه. یکی از عمه‌هایم خانم طوسی حائری، همسر دوم آقای احمد شاملو بود. فارغ‌التحصیل دانشگاه سوربن و مسلط به زبان‌های خارجی. زنده یاد شاملو به واسطه عمه من بود که با ادبیات خارجی آشنا شده و ترجمه متون ادبی را شروع کردند. پدر آقای داوود رشیدی از فرهیختگان زمانه خودش بود و سفیر ایران در فرانسه. آقای رشیدی هم تحصیلکرده خارج از ایران بود اما بعد از اتمام تحصیلات به ایران برگشتند و همه دانش خود را وقف ارتقای فرهنگ و هنر ایران کردند. خواهرشان، خانم مهری رشیدی هم یکی از فرهیختگان زمانه خود بود.

تاثیر بر تئاتر مدرن

هایده حائری که در سریال‌هایی مانند پاورچین و آوای فاخته بازی کرده است، درباره ویژگی زنده یاد داوود رشیدی و توجه این هنرمند به جوانان و پر و بال دادن به آنها می‌گوید: من شش هفت ساله بودم که وارد حرفه بازیگری شدم و در تئاتر روی صحنه رفتم. آن زمان نمایش‌هایی برای پخش از شبکه دو تولید می‌شد که در برخی از آنها بازی می‌کردم. وقتی آقای رشیدی به ایران برگشتند، جوان برومند و با سوادی بودند که میان هم نسلان خود می‌درخشیدند. من از او بسیار آموختم. البته تنها من نبودم که از دانش ایشان استفاده می‌کردم، همه آنهایی که به تئاتر و بازیگری علاقه‌مند بودند از حضور و اطلاعات زیاد او می‌توانستند بهره ببرند. با ورود آقای رشیدی به اداره تئاتر آن زمان، تئاتر ایران دچار دگردیسی شد و آقای رشیدی را می‌توان پایه‌گذار تئاتر مدرن ایران دانست. آن زمان تئاتر سنگلج خیلی فعال بود و آقای رشیدی نمایش‌های زیادی را در این سالن روی صحنه بردند. استعدادهای زیادی را شناسایی کردند و برای آنها امکان شکوفا شدن و بروز خلاقیت و هنر را فراهم کردند که از میان آنها می‌توانم به آقای اسماعیل شنگله و زنده یاد پرویز فنی‌زاده اشاره کنم. کشف استعدادهای جوان، ویژگی بارز آقای رشیدی بود.

بعد از انقلاب هم آقای رشیدی با بازی در سریال‌های تلویزیونی درخشیدند و نقش‌های ماندگاری مانند مفتش شش انگشتی را در سریال هزار دستان خلق کردند که در نوع خود بی‌نظیر است. زمانی که تعداد کمی از مردم از تئاتر مدرن اطلاعی داشتند آقای رشیدی نمایش دیکته و زاویه را در سنگلج روی صحنه بردند که فراموش نخواهد شد.

مهاجرت، بی‌معنی است

به حائری می‌گویم درباره آقای رشیدی این را هم می‌گویند با این که می‌توانست خارج از ایران بماند و شرایط خوبی برای زندگی داشته باشد اما به ایران برگشت و تا آخر عمرش هم ماند و هرگز به رفتن فکر نکرد. البته این ماندن در وطن را درباره شما هم می‌گویند، می‌توانید مهاجرت کنید اما زندگی در ایران را ترجیح می‌دهید بر خلاف برخی از جوانان که به مهاجرت فکر می‌کنند حتی اگر شرایط خوبی آن طرف مرزها در انتظارشان نباشد.

این بازیگر و استاد دانشگاه می‌گوید: بیشتر اقوام ما که برای تحصیل به خارج رفتند و شرایط خوبی برای زندگی در خارج داشتند بعد از فارغ‌التحصیلی به ایران برگشتند، مثل آقای رشیدی و من یا عمه‌هایم. چون ما فقط برای تحصیل می‌رفتیم و اگر به ما می‌گفتند بمانید به ما برمی‌خورد! چرا باید بمانیم؟ آمده‌ایم یاد بگیریم و برگردیم و به جوانان کشورمان آنچه آموخته‌ایم را یاد بدهیم. با همین نگرش آقای رشیدی سال‌ها به جوانان آموزش داد و من ۴۰ سال استاد دانشگاه بودم تا بازنشسته شدم.

این مترجم که سال گذشته مجموعه نمایش «از یک تا ده دقیقه نمایش» را ترجمه کرده و با هزینه شخصی روی صحنه برده اما گلایه‌ای هم از شرایط بازیگری امروز دارد. او می‌گوید: من نمی‌دانم چرا نباید به کار دعوت شوم، منی که هم سواد بازیگری دارم و هم تجربه کافی. انگار بین ما و نسل جوان شکافی به وجود آمده و این شکاف را کسی نمی‌خواهد پر کند. جوان‌های امروزی انگار به بازیگرانی که تجربه دارند و اصول آکادمیک بازیگری را بلدند اعتمادی ندارند و می‌روند سراغ کسانی که فقط چهره دارند! آنها هم که از اصول بازیگری سررشته‌ای ندارند، مقابل دوربین می‌آیند و درنهایت باعث شکست اثر در جلب مخاطب می‌شوند. اینستاگرام که در اصل یک برنامه جانبی و تفریحی است در کشور ما تبدیل به اصل شده، جوان‌ها مدام در این شبکه اجتماعی می‌چرخند و وقتی که باید صرف مطالعه و یادگرفتن شود، صرف اینستاگرام گردی می‌شود و متاسفانه برخی کارگردانان و تهیه‌کنندگان هم از طریق اینستاگرام بازیگر انتخاب می‌کنند و به نظرم فقط در کشور ما این اتفاق می‌افتد و این یعنی فاجعه!

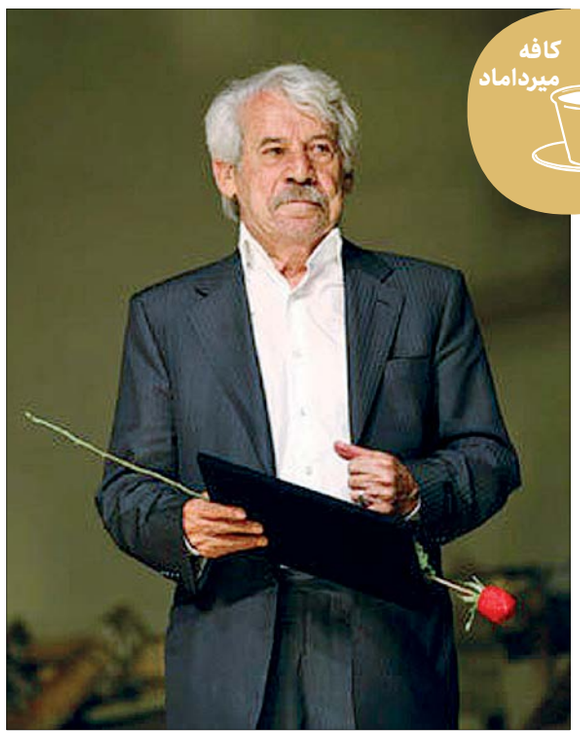

مقطع حساس کنونی

ماجرای خاموشی عدلیه در یوم ۳ شهریور

امید مهدی‌نژاد
طنزنویس

در زمان رضاخان میرپنج شخصی از یك مغازه نانوایی یك نان دزدید. مأموران شخص را گرفتند و به پاسگاه و از آنجا به عدلیه بردند. قاضی پس از آن که بر مسند قضاوت نشست و با چکش خود روی میز خود کوبید، به قرائت کیفرخواست متهم پرداخت. سپس رو به شخص کرد و گفت: قبول داری که نان دزدیده‌ای؟ شخص گفت: بلی. قاضی گفت: چرا دزدیده‌ای؟ شخص گفت: گشنه بودم. قاضی گفت: در مملکت آریایی چرا باید شخصی گرسنه باشد؟ آیا چنین چیزی امکان‌پذیر است؟ شخص گفت: به‌جز من کلی آدم دیگر هم هستند که گشنه‌اند. قاضی سر به زیر انداخت و گفت: می‌دانم، می‌دانم. وی سپس افزود: اما قبول داری که دزدی کرده‌ای و دزدی کار ناشایستی است و مجازات در پی دارد؟ شخص گفت: بلی. قاضی گفت: اینك من باید مجازات تو را تعیین کنم. تو باید ده تومان جریمه بپردازی. اما می‌دانم که تو پول نداری. چون منطقا اگر پول داشتی نان نمی‌دزدیدی. در نتیجه من تو را جریمه می‌کنم، اما جریمه تو را خودم می‌پردازم. سپس دست خود را در جیب کرد و ده تومان از آن بیرون آورد و آن را به خزانه پرداخت. سپس رو به اعیان و اشراف حاضر در دادگاه کرد و گفت: اما به‌جز این مرد همه شما هم مقصرید. حاضران گفتند: وا، چرا؟ قاضی گفت: چون در جامعه شما دزدی می‌شود و عین خیال‌تان نیست. سپس حاضران در عدلیه را که ۱۹ نفر بودند به نفری ده‌تومان جریمه محکوم کرد. آن‌گاه ده‌تومان‌ها را جمع کرد و ۱۹۰ تومان حاصله را به شخص داد و گفت: از این پس دزدی نکن. شخص گفت: باشه و تشکر کرد و پول را در جیبش گذاشت. یکی از حاضران در عدلیه برخاست و گفت: به‌به از این سلطنت که اگرچه در آن بسیاری از مردم فقیرند و در آن نان دزدیده می‌شود، اما ذیل توجهات ملوکانه چنین حکمای باتدبیر و خلاقی داریم که ماجرای تدبیر و حکمت آنان در آینده به ضرب‌المثل‌هایی در فرهنگ عامه و پست‌هایی برای شبکه‌های اجتماعی تبدیل خواهد شد. هنوز جمله شخص پاچه‌خارنده به پایان نرسیده بود که سوم شهریور فرا رسید و نظامیان روس و انگلیس از بالا و پایین به مملکت حمله کردند و توجهات ملوکانه را بدون آن‌که مقاومت خاصی بکند گرفتند و از مملکت بیرون انداختند و عدلیه و قاضی و متهم و حاضران را به‌کل خاموش کردند.

ممنوعیت تلفن همراه در مدارس استرالیا

مقامات ایالت ویکتوریای استرالیا قصد دارند به‌منظور کمك به مدارس برای عملیاتی کردن ممنوعیت استفاده از تلفن همراه، بودجه‌ای ۱۲ میلیون دلاری اختصاص دهند.

به گزارش فارس، مدارس با دریافت بودجه مذکور می‌توانند قفل‌هایی سخت‌افزاری یا نرم‌افزاری برای از کار انداختن گوشی‌های دانش‌آموزان در مدارس بخرند یا سیستم‌های خاصی را در مدارس نصب کنند که استفاده از گوشی‌های هوشمند را ناممکن کند. همچنین مدارس اجازه دارند بخشی خاص را به ذخیره‌سازی و نگهداری گوشی‌های دانش‌آموزان اختصاص دهند تا آنها بعد از پایان زمان حضور در مدرسه دوباره گوشی‌های خود را دریافت کنند.

کارشناسان آموزشی در نقاط مختلف جهان بارها هشدار داده اند استفاده از گوشی‌های هوشمند توسط دانش‌آموزان اقدام مناسبی نیست و باعث حواس پرتی و عدم یادگیری دروس می‌شود و ضروری است والدین از خرید گوشی هوشمند برای کودکان خودداری کنند.

آنها همچنین معتقدند استفاده نکردن از گوشی‌های هوشمند در مدارس تعامل دانش‌آموزان و اولیای مدارس را افزایش داده و از رویدادهایی همچون آزار و اذیت کودکان در فضای مجازی جلوگیری می‌کند.

کثیف‌ترین کوه دنیا

کوه اورست را کثیف‌ترین کوه جهان می‌دانند. حدود ۵۰ تن زباله در آن وجود دارد که جمع‌آوری آنها تقریبا غیرممکن است.

این زباله‌ها در مکان‌های خطرناك و مرتفع پخش شده‌اند که قابل جمع‌آوری نیست و اقدام در این راه ممکن است جان افراد را به خطر بیندازد.

به گزارش ایسنا، در این کوه حدود ۲۰۰ جسد وجود دارد که هیچ‌گاه به پایین آورده نشده‌اند، شواهد بیانگر آن است که از هر صد نفری که به قله این کوه صعود کرده، چهار نفر کشته شده‌اند.

کوه اورست هرسال چهار میلی‌متر بزرگ می‌شود. البته در زلزله سال ۲۰۱۵ حدود ۲/۵ سانتی‌متر کوچك شد.

ادبی‌ترین روستای ایران

روستای تاج‌آباد سفلی (رسول‌آباد فعلی) در شهرستان بهار همدان و در شرق گردنه اسدآباد و در نزدیکی جاده همدان به کرمانشاه قرار گرفته است. اما آوازه این روستا نه به خاطر آب و هوای خوب بلکه به‌علت فعالیت فرهنگی و کتابخوانی اکثر مردم روستا در ایران است.

به گزارش ایرنا، وجود کتابخانه‌ای با ۶۰۰۰ جلد کتاب و علاقه مردم روستا به کتابخوانی باعث شد تا دو سال پیش قباد یاری عضو شورای روستا ایده نام‌گذاری معابر روستا را به نام کتاب‌های مشاهیر جهان بدهد که این ایده با استقبال زیاد مردم روستا مواجه شده و با رای و حمایت بخشدار، دادستان و رئیس شورای شهرستان، ۳۰ کوچه و خیابان به اسم کتاب مشاهیر نامگذاری شود. اما این فقط در حد تاییدیه بود و هیچ گونه حمایت مالی صورت نگرفت تا این‌که حامد صنایعی‌آرام علاقه‌مند به کتابخوانی با کمترین هزینه اقدام به ساخت و نصب تابلوها کرد.

نام‌گذاری معابر بر اساس محیط روستا و با نظرسنجی و رای مردم خود روستا انتخاب شده است.

عکس: میزان

شهر آماده محرم می‌شود

دی‌کاپریو برای خاموشی آمازون هزینه داد

لئوناردو دی کاپریو بازیگر سرشناس هالیوود که در حوزه حمایت از محیط‌زیست نیز فعال است برای مبارزه با آتش‌سوزی گسترده در جنگل‌های آمازون مبلغ پنج میلیون یورو پرداخت. به گزارش انتخاب، یك سازمان محیط زیستی با حمایت لئوناردو دی کاپریو مبلغی پول برای مقابله با آتش‌سوزی‌های گسترده در جنگل‌های آمازون که به ریه‌های زمین مشهورند اختصاص داده است. این سازمان که به انجمن اتحاد زمین مشهور است حداقل پنج سازمان محلی مبارزه با آتش‌سوزی در آمازون را پشتیبانی می‌کند.

دی کاپریو، برای حفظ محیط‌زیست فقط پول اهدا نمی‌کند، بلکه به مردم از طریق فیلم، عکس و مقاله آموزش می‌دهد که چگونه می‌توانند کمك کنند.